

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum in exterioribus motibus corporis qui ferio aguntur, possit esse
virtus, & vitium? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Virtum in exterioribus motibus corporis sit aliqua virtus?

804

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod in exterioribus motibus corporis non sit aliqua virtus. Omnis enim virtus pertinet ad spiritualem animam decorem, secundum illud Psal. 44. Omnis gloria eius filia regis ab intus, glos. id est, in conscientia. Sed motus corporales non sunt ab intus, sed exterius. Ergo circa huiusmodi motus non potest esse virtus.

4. Eth. le. 16. prin.

est Aug. hoc loco to. 8.

¶ 2 Præterea, Virtutes non insunt nobis à natura, ut patet per Philosophum in 2. Ethic. Sed motus corporales exteriores insunt hominibus à natura, secundum quam quidam sunt velocis motus, & quidam tardi motus: & idem est de alijs differentijs exteriorum motuum. Ergo circa tales motus non attenditur aliqua virtus.

* in prin. li. 2. eth. to. 5.

¶ 3 Præterea, Omnis virtus moralis est circa actiones quæ sunt ad alterum, sicut iustitia, vel circa passiones, sicut temperantia, & fortitudo. Sed exteriores motus corporales non sunt ad alterum, neque etiam sunt passiones. Ergo circa eos non est aliqua virtus.

¶ 4 Præterea, In omni opere virtutis est studium adhibendum, ut supra dictum est. Sed adhibere studium in dispositione exteriorum motuum, est vituperabile. Dicit enim Ambrosius in 1. de Offic. Est gressus probabilis, in quo sit species auctoritatis, grauitatisque pondus, tranquillitatis vestigium: ita tamen si studium desit atque affectatio, sed motus sit purus ac simplex. Ergo videtur quod circa compositionem exteriorum motuum non consistat virtus.

q. 166. a. 1. arg. 1. c. 18. circa med. to. 1.

SED contra est, quod decor honestatis pertinet ad virtutem. Sed compositio exteriorum motuum pertinet ad decorem honestatis. Dicit enim Ambrosius in primo de Officijs, Sicut molliculum & infractum vocis sonum aut gestum corporis non probo, ita neque agrestem aut rusticum. Naturam imitemur,

c. 19. circa fi. to. 1.

Ecce 2 esse

effigies eius formula disciplinæ, forma honestatis est. Ergo circa compositionem exteriorum motuum est Virtus.

RESPONDEO dicendum, quod virtus moralis consistit in hoc quod ea quæ sunt hominis, per rationem ordinantur. Manifestum est autem quod exteriores motus hominis sunt per rationem ordinabiles. Ad imperium enim rationis exteriora membra moventur. Vnde manifestum est quod circa horum motuum ordinationem virtus moralis consistit. Ordinatio autem horum motuum attenditur quatum ad duo. Vno quidem modo, secundum convenientiam personæ. Alio modo, secundum convenientiam ad exteriores personas, negotia, seu loca. Vnde dicit Ambrosius in 1. de Officijs *, Hoc est pulchritudinem viuendi tenere, convenientia cuique sexui & personæ reddere. Et hoc pertinet ad primum. Quantum autem ad secundum, subditur, Hic ordo gestorum optimus, hic ornatus ad omnem actionem accommodus. Et idem circa huiusmodi exteriores motus ponit Andronicus duo, scilicet ornatum, qui respicit convenientiam personæ: vnde dicit, quod est scientia circa decens in motu & habitudine; & bonam ordinationem, quæ respicit convenientiam ad diuersa negotia, & ea quæ circumstant. Vnde dicit quod est experientia separationis, id est, distinctionis actionum.

ibid.

Ad primum ergo dicendum, quod motus exteriores sunt quædam signa interioris dispositionis, secundum illud Ecclesiastici decimonono, Anus corporis, & risus dentium, & ingressus hominis, enuntiant de illo. Et Ambrosius dicit in 1. de Officijs *, quod habitus mentis, in corporis statu cernitur, & quod vox quædam animi est, corporis motus.

a. 18. parum ante med. so. 1.

Ad secundum dicendum, quod quamuis ex naturali dispositione habeat homo aptitudinem ad hanc vel ad illam dispositionem exteriorum motuum, tamen quod deest naturæ, potest suppleri ex industria rationis. Vnde Ambr. dicit in primo * de Officijs Motum

cap. 18. a med. so. 1

Motum natura informet. Si quid sanè in natura vitij est, industria emendet.

Ad tertium dicendum, quòd sicut dictum est †, exteriores motus sunt quædam signa interioris dispositionis, quæ præcipuè attenditur secundum motuum passionem. Et ideò moderatio exteriorum motuum requirit moderationem interiorum passionum. Vnde Ambros. dicit in primo † de Officijs, quòd hinc scilicet ex moribus exterioribus, homo cordis nostri absconditus, aut leuior, aut iactantior, aut turbidior, aut contra grauior, & constantior, & purior, & maturior estimatur. Per motus etiam exteriores alij homines de nobis iudicium capiunt: secundum illud Ecclesiastici decimonono, Ex visu cognoscitur vir, & ab occurfu faciei cognoscitur sensatus. Et ideò moderatio exteriorum motuum quodammodo ad alios ordinatur, secundum illud quod Augustinus dicit in regula, In * omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Et ideò moderatio exteriorum motuum, potest reduci ad duas virtutes, quas Philosoph. tangit in 4. Ethic. † In quantum enim per exteriores motus ordinamur ad alios, pertinet exteriorum motuum moderatio ad amicitiam vel affabilitatem, quæ attenditur circa delectationes & tristitias, quæ sunt in verbis & factis, in ordine ad alios quibus homo conuiuuit. In quantum verò exteriores motus sunt signa interioris dispositionis, pertinet eorum moderatio ad virtutem veritatis, secundum quam aliquis talem se exhibet in verbis & factis, qualis est interius.

Ad quartum dicendum, quòd in compositione exteriorum motuum studium vituperatur, per quod aliquis fictione quadam in exterioribus motibus vitur, ita quòd interiori dispositioni non conueniant. Debet tamen tale studium adhiberi, vt si quid in eis inordinatum est, corrigatur. Vnde Ambrosius dicit in 1. de Officijs †, Ars desit, non desit correctio.

*in solut.
ad 1. ar-
gum. pra
ced.*

*c. 18. an-
te med.
to. 1.*

*in 2. regu
la ante
med. to. 1*

*c. 6. & 7.
to. 5.*

*c. 18. p2-
rū a me.
to. 1.*

